

P7_TA(2011)0071

Emelkedő élelmiszerárak

Az Európai Parlament 2011. február 17-i állásfoglalása a növekvő élelmiszerárakról

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 39. cikkére,
 - tekintettel az élelmezésbiztonsággal összefüggésben a mezőgazdaság stratégiai ágazatként történő elismeréséről szóló 2011. január 18-i állásfoglalására¹,
 - tekintettel a gazdálkodók méltányos bevételeiről és az európai élelmiszer-ellátási lánc hatékonyabb működéséről szóló 2010. szeptember 7-i állásfoglalására²,
 - tekintettel a közös agrárpolitika 2013 utáni jövőjéről szóló 2010. július 8-i állásfoglalására³,
 - tekintettel az EU mezőgazdaságáról és az éghajlatváltozásról szóló 2010. május 5-i állásfoglalására⁴,
 - tekintettel az európai élelmiszerárakról szóló, 2009. március 26-i állásfoglalására⁵,
 - tekintettel a fejlődő országok gyorsan emelkedő élelmiszeráraihoz kapcsolódó gyorsreagálási eszköz létrehozásáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatra (COM(2008)0450),
 - tekintettel az ENSZ élelemhez való joggal foglalkozó különmegbízottjának 2011. január 29-én a G20-hoz intézett nyolc ajánlására,
 - tekintettel a Bizottságnak az árupiacokkal és a nyersanyagokkal kapcsolatos kihívásokkal való szembenézéséről szóló 2011. február 2-i közleményére (COM(2011)0025),
 - tekintettel a mezőgazdaságról és az élelmezésbiztonságról szóló, 2003-ban aláírt maputói nyilatkozatra, melyben az afrikai kormányok kötelezettséget vállaltak arra, hogy éves nemzeti költségvetéseik legalább 10%-át a mezőgazdaságra fordítják,
 - tekintettel eljárási szabályzata 110. cikkének (2) bekezdésére,
- A. mivel az élelmiszerárak hét egymást követő hónapon át emelkedtek 2010 és 2011 között, elérve a legmagasabb értéket azóta, hogy a FAO 1990-ben megkezdte az élelmiszerárak megfigyelését, mivel a nyersanyagárak emelkedése destabilizáló tényezővé vált a globális gazdaságban, és számos fejlődő országban – a közelmúltban

¹ Elfogadott szövegek, P7_TA(2011)0006.

² Elfogadott szövegek, P7_TA(2010)0302.

³ Elfogadott szövegek, P7_TA(2010)0286.

⁴ Elfogadott szövegek, P7_TA(2010)0131.

⁵ HL C 117. E, 2010.5.6., 180. o..

pedig Algériában, Tunéziában és Egyiptomban – forrongásokat és nyugtalanságot váltott ki,

- B. mivel a FAO becslései szerint a világon az alultáplált emberek száma 2010-ben elérte a 925 milliót, és az emelkedő élelmiszerárak az előre nem látható élelmiszerhiánnyal együtt még tovább növelhetik ezt a számot, mivel a világon 29 ország szembesül élelmiszer-ellátási nehézségekkel és az élelmezés terén külső segítségre szorul,
- C. mivel az élelmiszer- és nyersanyagárak legutóbbi ingadozásai komoly aggodalmat keltettek az európai és globális élelmiszer-ellátási lánc működését illetően, mivel az élelmiszerárak emelkedése a fejlett és a fejlődő országokban egyaránt a lakosság legkiszolgáltatottabb részét sújtotta leginkább; mivel a magas élelmiszerárak több millió ember élelmiszer-ellátását bizonytalanná teszik, és veszélyeztetik a hosszú távú globális élelmezésbiztonságot, mivel a FAO szerint az élelmezésbiztonság magában foglalja az élelemhez való jogot és az egészséges táplálékhoz való egyenrangú hozzáférést,
- D. mivel az Európai Unióban még mindig előfordul szegénység és éhezés; mivel az EU-ban 79 millióan még mindig a szegénységi küszöb (az adott országban érvényes átlagjövedelem 60%-a) alatt élnek; és mivel az elmúlt télen 16 millió uniós polgár részesült élelmiszersegélyben adományok révén, mivel az élelmezésbiztonság központi kérdés Európa számára, és koordinációt igényel uniós és magasabb szinten a különböző ágazati politikák, nevezetesen a KAP, az energiapolitika, a kutatás, valamint a fejlesztési és kereskedelem politikák között,
- E. mivel a gazdasági világválság, az égbe szökő élelmiszer- és üzemanyagárak számos fejlődő országban, különösen a legkevésbé fejlett országokban rontotta az élelmiszerellátást, részben lerombolva a szegénység felszámolása terén az utóbbi évtizedben elért eredményeket,

Az élelmiszerár-emelkedéshez hozzájáruló tényezők

- F. mivel a világ élelmiszertermelését rendszeresen alááshatja egy sor tényező, ideértve az egyre gyakrabban az éghajlatváltozással magyarázható szélsőséges időjárási eseményeket, például az áradásokhoz vezető esőzéseket és a szárazságokat; a természeti erőforrások korlátozott elérhetőségét és az élelmiszer iránti, a népességnövekedés miatt fokozódó keresletet; az elégtelen mennyiségű globális élelmiszer-készletek mellett az élelmezésbiztonság és az energia közötti szoros kapcsolatot; a bioüzemanyag-termelés növelését, az állatállomány gabonával történő etetését; az élelmiszertermékekkel kapcsolatos növekvő spekulációt; számos fejlődő ország élelmiszer-behozataitól való függőségét, melynek háttérében konfliktusok vagy sikertelen élelmezésbiztonsági politikák állnak,
- G. mivel az éghajlatváltozás gazdálkodásra gyakorolt hatásai, legfőképp a hozamoknak a visszatérő vízhiány, szárazság, vagy alkalmasint az áradások és földcsuszamlások miatti visszaesése az EU-ban és a fejlődő országokban egyaránt súlyos terhet rónak a mezőgazdaságra, és az érintett országok számos agrártermék tekintetében mind jelentősen elmaradnak az önellátás szintjétől,
- H. mivel a kihívás abban áll, hogy „kevesebből többet” kell termelni, miközben a természeti erőforrásokra nehezedő nyomás miatt hangsúlyt kell fektetni a termelés

fenntarthatóságára is; mivel a fejlődő országok mezőgazdasági termelésének megerősítésével növekedni fog az élelmiszerrel kapcsolatos vészhelyzetekkel szembeni ellenálló- és alkalmazkodóképesség,

- I. mivel az utóbbi idők áringadozásai aggodalmat keltettek az európai és globális élelmiszer-ellátási lánc működését illetően; mivel a Bizottság „Hatékonyabban működő élelmiszer-ellátási lánc” (COM(2009)0591) című közleménye olyan komoly problémákat tár fel az élelmiszer-ellátási láncban, mint a vevői erőfölénnyel való visszaélés, a szerződéskötés tisztességtelen gyakorlatai (beleértve a késedelmes kifizetéseket is), az egyoldalú szerződésmódosítások, a tárgyalásokhoz való hozzáférésért fizetett előlegek, a korlátozott piaci hozzáférés, az árképzésre és a haszonkulcsok megoszlására vonatkozó adatok hiánya az élelmiszerlánc egészében, amelyek szoros összefüggésben állnak a termelés, a nagykereskedelem és a kiskereskedelem növekvő ágazati koncentrációjával, mivel az élelmiszerárak és alakulásuk elemzésénél a teljes ellátási láncot figyelembe kell venni; mivel az élelmiszerágazat széttagolt, az ellátási lánc pedig hosszú és igen sokrétű, és számos közvetítő kereskedőt foglal magában,

Áringadozás, a gazdálkodók bevételei, fejlődő országoknak nyújtott segélyek

- J. mivel az árucikkek árának ingadozásai a világpiac markáns és rendszeres jellemzőjévé válhatnak; mivel a magasabb élelmiszerárak nem eredményeznek automatikusan nagyobb bevételeket a mezőgazdasági üzemekben, főleg a mezőgazdasági üzemek bemeneti költségeinek gyors ütemű növekedése és a termelői és fogyasztói árak közötti árrés folyamatos növekedése miatt, mivel a gazdák élelmiszer-ellátási láncból származó jövedelmének aránya jelentősen csökkent, miközben a feldolgozók és a kiskereskedők nyeresége folyamatosan nő; mivel a fogyasztói árak emelkedtek; és mivel a globálisan előállított élelmiszer 30%-a tönkremegy az élelmiszerlánc különböző pontjain,
- K. mivel az elmúlt három évtizedben drámai mértékben csökkent a fejlődő országoknak mezőgazdasági és vidékfejlesztésre nyújtott támogatás aránya; mivel a fejlődő országokban a fenntartható élelmezési rendszerekbe történő befektetések visszaszorultak, tekintettel arra, hogy az exportorientált termelést részesítették előnyben, ami tovább gyengítette az elegendő élelem tisztességes áron történő termelésére és forgalmazására helyben rendelkezésre álló kapacitásokat; mivel sok fejlődő ország nem használja ki élelmiszertermelési lehetőségeit; mivel a fejlődő országokban a mezőgazdaság fellendülésének egyik komoly akadálya az, hogy a kistermelők gyakran nem kaphatnak mikrohitelt befektetés céljára, ami néha abból adódik, hogy a föld nem saját tulajdonuk,
- L. mivel – különösen a fejlődő országokban – hatalmas földterületeket vásároltak fel nemzetközi vállalatok gyakran a földtulajdonosok beleegyezése nélkül; mivel az ilyen földeket nem mindig használják élelmiszer-termelésre, hanem olyan kivitelre szánt áruk termelésére is használhatják, mint a fa; mivel mindez veszélyezteti a fejlődő országok élelmiszer-termelési potenciálját,

Az élelmezésbiztonság javításának imperatívusza

1. megerősíti, hogy a globális élelmezésbiztonság az egyik legsürgetőbb kérdés az EU és a fejlődő országok számára, valamint azonnali és tartós fellépésre szólít fel az

élelmiszer-ellátás biztonságának megteremtése érdekében, az uniós polgárok számára és világméreteken is; hangsúlyozza, hogy biztosítani kell az élelmiszerek elfogadható áron való elérhetőségét, ugyanakkor biztosítani kell a mezőgazdasági termelők megfelelő életszínvonalát is;

2. hangsúlyozza, hogy az élelemhez való jog alapvető emberi jog, és akkor valósul meg, ha fizikai és gazdasági értelemben minden ember mindenkor hozzájut megfelelő, (egészségügyi szempontból) biztonságos és tápláló élelmiszerhez az aktív és egészséges életvitelt fedező napi táplálkozási szükségleteinek és preferenciáinak kielégítéséhez;
3. hangsúlyozza, hogy az Európai Unióban a szilárd KAP által biztosított erős és fenntartható mezőgazdasági ágazat, valamint a virágzó és fenntartható vidéki környezet létfontosságú alkotóelemek az élelmezésbiztonsággal kapcsolatos kihívásnak való megfelelés tekintetében; hangsúlyozza a KAP jelentőségét, amely az EU-n belüli élelmiszer-termelés megerősítésének eszköze;
4. megerősíti, hogy az EU-nak kötelessége gondoskodni polgárai élelmezésbiztonságáról, és e tekintetben kulcsfontosságú az Unióban a mezőgazdasági tevékenység folytonossága; felhívja a figyelmet az uniós mezőgazdasági jövedelmek termelési költségek és az áringadozás növekedése miatti csökkenésére, ami megnehezíti a gazdálkodók számára, hogy fenntartsák a termelést; kiemeli azokat a költségeket, amelyeket az európai mezőgazdasági termelőknek kell viselniük a világon a legmagasabb szintű élelmiszer-biztonsági, környezetvédelmi, állatjóléti és munkaügyi normák betartása miatt; hangsúlyozza, hogy a gazdálkodókat kompenzálni kell ezekért a többletköltségekért és a társadalom közjavakkal történő ellátásáért;

Az éghajlatváltozással járó kihívások

5. tisztában van azzal, hogy az éghajlatváltozás komoly akadályokat gördít az élelmezésbiztonság megvalósítása elé, különösen az éghajlati események – például aszályok, áradások, tűzvészek és viharok – gyakoriságának és mértékének növekedésével, melyek csökkenteni fogják a természeti erőforrásokat és a mezőgazdasági ágazat termelékenységét; aggodalommal szemléli az éghajlati események által érintett országok vagy régiók egyoldalú fellépéseit és ezen intézkedéseknek a világ piacaira gyakorolt dominóhatásait; kéri a Bizottságot, hogy szorosan kísérje figyelemmel az éghajlatváltozással kapcsolatos jogszabályok tagállami végrehajtását; hangsúlyozza a környezeti és gazdasági fenntarthatóság növelése révén az éghajlatváltozás következményeinek enyhítését és az alkalmazkodást célzó intézkedések sürgősségét; sürgeti a tagállamokat, hogy alakítsanak ki megfelelő kockázat-megelőzési és -kezelési intézkedéseket a természeti katasztrófák mezőgazdasági termelésre gyakorolt negatív következményeinek enyhítésére;
6. összehangolt fellépésre és együttműködésre szólít fel az éghajlatváltozás terén az EU és a fejlődő országok között, különösen a technológia átadása és a kapacitás-fejlesztés tekintetében; hangsúlyozza, hogy az éghajlatváltozás elleni küzdelem szempontjait valamennyi ide kapcsolódó uniós politikában – ideértve a fejlesztési együttműködést is – érvényesíteni kell, valamint hogy a képzéseknek az éghajlathoz való alkalmazkodásra és a talaj megfelelő kezelésére, például a talaj- és vízgazdálkodásra, a mezőgazdasági területek talajerózió vagy szikesedés miatti elvesztésének

megelőzésére kell összpontosítaniuk;

A fejlesztési támogatások javítása

7. kiemeli, hogy a mezőgazdaság kulcsfontosságú ágazat a fejlődő országokban, melyek erősen függenek az áringadozásoknak különösen kiszolgáltatott nyersanyagoktól;
8. felhívja az EU-t, hogy támogassa a vidékfejlesztést, a gazdálkodásba és az élelmezésbiztonságba történő befektetések növelését, különös figyelmet fordítva az éhezés megszüntetését szolgáló sürgető szükségletekre, a kisüzemi gazdálkodásra és a szociális védelemmel kapcsolatos programokra; kiemeli a mezőgazdaság fejlesztésének jelentőségét a fejlődő világban és azt, hogy az EU tengerentúli fejlesztési támogatásának egy megfelelő részét a mezőgazdasági ágazatra fordítsák; sajnálja, hogy a 80-as évek óta drámaian csökkent a mezőgazdaságra fordított fejlesztési támogatás szintje, és üdvözli, hogy felismerték e trend megfordításának szükségességét;
9. felhívja a Bizottságot, hogy célzott, elszámoltatható, hatékony és átláthatóan kezelt fejlesztési támogatásai keretében biztosítson elsőbbséget a mezőgazdaságnak, beleértve a gazdálkodók piaci hozzáféréseinek támogatását is; felszólít a mezőgazdaságnak szánt fejlesztési támogatás összegének jelentős emelésére, valamint az ismeretek terjesztését biztosító megfelelőbb szolgáltatásokkal kapcsolatos képzésekbe és a fejlődő országokat szolgáló, decentralizált mezőgazdasági kutatásokba történő befektetésre annak érdekében, hogy a termelők olyan fenntartható technikák birtokába jussanak, amelyekkel a hosszú távú élelmezésbiztonság érdekében hatékonyabban termelnek, egyúttal védik környezetüket, és megfelelő állami támogatást kapnak például úgy, hogy kölcsönökhöz, non-profit mikrohitelhez, illetve vetőmagokhoz férnek hozzá;
10. felhívja az EU tagállamait és a fejlődő országokat, hogy a szegénység csökkentése és az élelmezésbiztonság garantálása érdekében ösztönözzék a földtulajdonlást és biztosítsák a tulajdonjogok tiszteletben tartását, továbbá könnyítsék meg a gazdálkodók, a kisvállalkozások és a helyi közösségek non-profit mikrohitelhez jutását; hangsúlyozza az új befektetések rendkívüli fontosságát a kistermelők kapacitásainak bővítésében, a hatékonyabb vízgazdálkodási technológiákban és a talaj tápértékének helyreállításában;
11. kiemeli, hogy a fenntarthatóság fokozása és az élelmiszer-biztonsági hiány negatív hatásainak enyhítése érdekében a fejlődő országokban hatékonyabb mezőgazdasági termelési módszereket kell bevezetni – beleértve az alacsony költségű technológiákat – , biztosítani kell a mezőgazdasági kutatást és fokozni kell a termelékenységét;
12. kiemeli, hogy a humanitárius élelmiszer-segélyezésnek alkalmazkodnia kell a fejlődő országokban fennálló szükségletekhez, kihívásokhoz és strukturális korlátokhoz; e tekintetben hangsúlyozza annak fontosságát, hogy az élelmiszer-segélyezés vegye figyelembe ezen országok helyi termelési, értékesítési, szállítási és marketing kapacitásait, hozzájárulva ezzel hosszú távú élelmezésbiztonságuk alapjainak kialakításához;

A termelők jövedelme és a termeléshez szükséges anyagokhoz való hozzáférés

13. megjegyzi, hogy az ártranszmissziós mechanizmust, valamint a termelői és a fogyasztói árak közötti különbséget befolyásoló tényezők közül a következők a legjelentősebbek: az élelmiszer-ellátási láncban jelentkező növekvő koncentráció, a termékfeldolgozás mértéke, az egyéb külső költségekkel kapcsolatos áremelkedések és a mezőgazdasági termékekkel kapcsolatos spekuláció;
14. megjegyzi, hogy a gazdálkodás bemeneti költségei gyorsabban nőnek mint a mezőgazdasági termékek árai; aggasztja, hogy ez a termelés visszaeséséhez vezethet, amely fokozza majd az élelmiszerválságot mind az EU-ban, mind a világ más területein; hangsúlyozza, hogy a termelői ágazatbeli koncentráció káros hatást gyakorol a gazdálkodás fenntarthatóságára, erősítve a vetőmagok és speciális műtrágyák vásárlása tekintetében a korlátozott számú társaságtól való függőséget; kéri a Bizottságot, hogy a fokozott megerősödésre való tekintettel biztosítsa a szabadon működő piac jelenlétét a termelői ágazatban, hozzájárulva az élelmiszerellátáshoz;
15. aggodalmát fejezi ki az alacsony uniós mezőgazdasági jövedelmek miatt; biztos abban, hogy a termelési költségek növekedése és az áringadozás hatása miatti jövedelemcsökkenés negatív következményekkel jár a gazdálkodók azon képességére, hogy fenntartsák a termelést, valamint abban, hogy ennek következtében a gazdálkodók nem látják hasznát a megnövekedett élelmiszeráraknak; határozottan úgy véli, hogy az élelmezésbiztonság veszélybe kerül, ha e kérdésekkel nem foglalkoznak megfelelő módon;

Élelmiszer- és energiatermelés

16. emlékeztet arra, hogy az energiabiztonság és az élelmezésbiztonság nagyon szorosan kapcsolódnak egymáshoz; elismeri, hogy az energiaköltségek kulcsfontosságú tényezők a mezőgazdaság – leginkább az olajártól függő – jövedelmezőségi szintjének megállapításában; ösztönzi az olyan intézkedéseket, melyek a mezőgazdasági termelőket fokozott energiahatékonyságra és alternatív energiaforrások kifejlesztésére biztatják; felszólítja az EU-t és a nemzeti kormányokat, hogy indítsanak kampányokat és vezessenek be szerkezeti reformokat az élelmiszer-pazarlás minimalizálása érdekében;
17. úgy véli azonban, hogy a megújuló energiaforrások fejlesztésére és a 2020-ra kitűzött célok teljesítésére irányuló fokozott törekvésnek figyelembe kell vennie az élelmiszer-termelésre és -ellátásra gyakorolt hatást; hangsúlyozza az élelmiszerrel/üzemanyaggal kapcsolatos kihívásnak való megfelelés kényes egyensúlyát;

Kutatás

18. hangsúlyozza az államilag finanszírozott kutatás fontosságát, amely hozzájárul az élelmiszerbiztonság előmozdításához; szorgalmazza, hogy a kutatási beruházások ne csak az új technológiákra irányuljanak, hanem a hosszú távú élelmezésbiztonságot szolgáló, átfogó és fenntartható mezőgazdasági rendszerekre is; ezzel kapcsolatban hangsúlyozza, hogy például egy ökológiai mezőgazdasági kutatással foglalkozó uniós technológiai platform úttörő szerepet játszhatna e területen;

Átláthatóság az árupiacokon és fellépés a spekuláció ellen

19. üdvözli az élelmiszerár-képzési mechanizmusok nemzetközi szintű tudatosítására

irányuló jelenlegi erőfeszítéseket (különösen a G-20-as francia elnökség kezdeményezését és a mezőgazdasági miniszterek 3. berlini csúcstalálkozóját); kéri, hogy a Bizottság fokozottabban világítson rá az élelmiszertermékek rövid- és hosszú távú áringadozásait befolyásoló valamennyi tényezőre, és főként a spekuláció minden formája és a mezőgazdasági termékek áringadozásai közötti kölcsönhatásra, illetve az energiapiacok és az élelmiszertermékek ára közötti kapcsolatra; úgy véli, hogy az élelmiszerár-képzési mechanizmusok ilyen alapos gazdasági elemzése az uniós döntéshozók számára több lehetőséget fog biztosítani arra, hogy a megfelelő információkon alapuló kiigazított intézkedéseket hozzanak az élelmiszerár-ingadozás következményeinek mérséklésére;

20. tudomásul veszi az árupiacokkal és a nyersanyagokkal kapcsolatos kihívásokról szóló bizottsági közleményt és üdvözli a Bizottság e kérdés iránt eddig tanúsított figyelmét; kéri, hogy a Bizottság a piaci fejleményekkel kapcsolatos aktualizált és jó minőségű adatok nyújtásával biztosítsa a jobb információáramlást, figyelembe véve a készletekkel kapcsolatos zavarok kérdését; hangsúlyozza azonban, hogy kizárólag a fokozott információáramlás nem jelent megoldást a piaci ingadozások kezelésére; úgy véli, hogy a kérdés kezeléséhez szigorúbb megközelítésre is szükség lehet, különösen az árupiacok átláthatóságának növelése tekintetében; kiemeli a piacok és árak szélsőséges ingadozása idején a gazdálkodók előtt álló problémákat; felhívja a figyelmet azon nehézségekre, amelyekkel a gazdálkodók a szélsőséges ingadozások idején néznek szembe, amikor előre szeretnének tervezni; sürgeti a Bizottságot, hogy sürgősen vezessen be hatékony és erőteljes intézkedéseket a mezőgazdasági piaci ingadozások kezelésére; úgy véli, hogy ez kulcsfontosságú tényező lesz az Európai Unióban folytatott termelés fenntartásának biztosítása tekintetében;
21. hangsúlyozza, hogy a nagymértékű áringadozások ellen nem lehet az intervenció, illetve a stratégiai készletek megfelelő szintje nélkül hatékonyan fellépni; ezért úgy véli, hogy a jövőbeni KAP-ban kulcsfontosságú lesz a piaci intervenció eszközök szerepe;
22. az élelmiszer-tartalékokkal, valamint a nemzetközi szintű árképzéssel kapcsolatos tájékoztatás nagyobb átláthatóságára, jobb minőségére és időszerűségére hív fel, ahogy azt az árupiacokkal és a nyersanyagokkal kapcsolatos kihívásokkal való szembenézésről szóló közelmúltban közzétett bizottsági közleményben is kérték; kéri a Bizottságot, hogy tegye meg a szükséges lépéseket a nyersanyagpiacokon megjelent mértéktelen spekuláció leküzdéséért; hangsúlyozza, hogy az említett lépéseket a pénzügyi piacok szabályozására irányuló erőfeszítések részének kell tekinteni világ- és EU szinten egyaránt;
23. sürgeti a G20-at, hogy koordinálják a túlzott áringadozások elleni preventív mechanizmusok létrehozását és dolgozzanak ki kifejezetten az élelmiszer- és mezőgazdasági válságok kezelését szolgáló rendeletet; felhívja a G20-at, hogy biztosítsák az élelmiszerekre és a mezőgazdasági árukra vonatkozó szabályozások konvergenciáját, és vonják be a G20-on kívüli országokat is; kéri, hogy a túlzott áringadozások kezelését nemzetközi szinten koordinálják; kéri, hogy nemzetközi szinten küzdjenek a mezőgazdasági árakkal való visszaélés és manipuláció ellen, mivel az potenciálisan kockáztatja a globális élelmiszerbiztonságot; elítéli a nyersanyagok, a mezőgazdasági alapanyagok és az energiaágazat spekulánsainak csalárd tevékenységét, amely felerősíti az áringadozások növelését és fokozza a globális

élelmiszerválság elmélyülését;

24. felhívja a Bizottságot, hogy a pénzügyi eszközök piacairól és a piaci visszaélésekről szóló irányelvek közelgő felülvizsgálata során terjesszen elő megfelelő javaslatokat a mezőgazdasági és élelmiszerpiacokkal kapcsolatos veszélyek kezelésére;
25. ebben az összefüggésben támogatja a pénzügyi eszközökről szóló hatályos jogszabályok felülvizsgálatát, amelyeknek átláthatóbb kereskedelmet kell biztosítaniuk; emlékeztet arra, hogy a pénzügyi eszközöknek a gazdaságot kell szolgálniuk, és segíteniük kell a mezőgazdasági termelést a súlyos válságok és éghajlati események leküzdésében; ugyanakkor nem engedhető meg, hogy a spekuláció veszélyeztesse az egyébként eredményes mezőgazdasági üzemeket;
26. hangsúlyozza az Európai Értékpapír-piaci Hatóság (ESMA) jelenleg előirányzott fontos szerepét az árupiacok felügyeletében; felkéri a Bizottságot, hogy mérlegelje annak lehetőségét, hogy az ESMA további hatásköröket kapjon az árupiacokon történő manipulációk és visszaélések megelőzése érdekében;
27. támogatja a határozottabb európai fellépést az árspekuláció problémájának kezelésére, beleértve a szabályozók és felügyeleti szerveknek a csalárd spekuláció visszaszorítására irányuló megbízatását is; úgy véli, hogy az árualapú származtatott ügyletek eltérnek a többi pénzügyi derivatívától; felhívja a Bizottságot annak biztosítására, hogy az élelmiszerekkel kapcsolatos árualapú származtatott ügyleteket – amennyire lehetséges – a mezőgazdasági piacokhoz közvetlenül kapcsolódó befektetőkre korlátozza;
28. úgy véli, hogy célszerű lenne kiépíteni a decentralizált regionális és helyi élelmiszerkészletek (az éhínség mérséklésére szolgáló sürgősségi készletek, valamint a nyersanyagárak szabályozására és az árrobbanások idején az éhínség enyhítésére használt regionális készletek) célzott globális rendszerét, amely árcsúcsok esetén segíthetné a világkereskedelmet, kivédhetné az újra és újra megjelenő protekcionizmust és enyhíthetné a világ élelmiszerpiacaira háruló nyomást; úgy véli, hogy e készleteket a legmegfelelőbb szinteken, többek között a helyi, regionális és nemzeti hatóságoknak és az ENSZ FAO égisze alatt működő koordinációs szervnek kell kezelnie, és teljes mértékben kamatoztatni kell a FAO és az ENSZ világelelmészeti programja által összegyűjtött tapasztalatokat;

Kereskedelem

29. kéri, hogy az uniós tárgyalók a WTO-val folytatott tárgyalásokba emeljék be nem kereskedelmi vonatkozású kérdéseket is annak biztosítása érdekében, hogy a harmadik országokból importált mezőgazdasági termékek az uniós termelőkével azonos szintű környezetvédelmi, állatjóléti, élelmiszerbiztonsági és minőségi garanciákat nyújtsanak az európai fogyasztóknak; újlag megerősíti a WTO szintjén kellő időben megkötendő kiegyensúlyozott megállapodás iránti támogatását, mivel azt a globális élelmiszerbiztonság elérése alapfeltételének tekinti; e tekintetben megjegyzi, hogy az indokolatlan egyoldalú kereskedelmi akadályok hozzájárulnak a globális élelmiszerkészletek elégtelen kiaknázásához; kéri a Bizottságtól annak biztosítását, hogy a nemzetközi és kétoldalú kereskedelmi megállapodások az európai gazdálkodók számára biztosítsák a fenntartható jövőt és megelőzhetővé tegyék az uniós élelmiszer-termelést, a kisüzemi gazdálkodást és az élelmiszerhez való globális hozzáférést

fenyegető kockázatokat;

30. szorgalmazza, hogy a nemzeti kormányok a FAO ajánlásainak megfelelően ne fogadjanak el exportkorlátozó intézkedéseket, mivel ezek még nagyobb bizonytalanságot eredményeznek a piacokon, megzavarják a világpiacot, ezért az árakat globális szinten még tovább emelhetik;

o

o o

31. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak.